

אלכסיס
תיק: 1031

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

מחלקת כנסיות

3373

ירושלים, י"ח באדר התש"ן

15/3/1990

1602

שמור

אל : מר מנחם עמית, השלשליה ב' /
מאת : מידד מדינה, ס/מנהל כנסיות

הנדון: יחסי ישראל-ותיקאן

שלך נר 87 מה-12/2/90

1. על מדיניות הותיקאן כלפי ישראל ניתן ללמוד מהתבטאויות האפיפיור ואישים ותיקניים.

מציעים לא להגיש סקירה כתובה אלא תדרוך בע"פ או טלפוני. תוכל על פי שיקולך לבחור לשימוש מתוך הנקודות הבאות.

2. הכרה ביקראל ויחסים דיפלומטיים מלאים - אישים בותיקאן חוזרים על כך שקיימת הכרה במדינת ישראל והראיה לזאת הם המפגשים של האפיפיורים עם מנהיגים ישראלים, גולדה מאיר ז"ל (1973) משה דיין ז"ל (1978) יצחק שמיר (1982) ושמעון פרס (1985) יבדלו לחיים. כמו כן, הם טוענים שהאפיפיור שולח מידי פעם אגרות וברכות לנשיא המדינה ושמה של ישראל איננו בבחינת "טאבו".

תשובתנו ל"הכרה מעין זו" צריכה להיות שישראל מבקשת יחסים דיפלומטיים מלאים כפי שיש לותיקאן עם כ-120 מדינות. יש צורך הדדי לשני הצדדים בקיום יחסים והותיקאן אינו עושה טובה לישראל בקשירת יחסים. בעבר סברו שקיים מכשול תיאולוגי להכרה בישראל אולם בשנים האחרונות הותיקאן הבהיר שמכשול תיאולוגי אינו עומד בדרך לקשירת יחסים דיפלומטיים. למרות זאת צריך לציין שישנו מכשול הנובע מהמטען ההסטורי הארוך, גם דתי וגם רגשי המכביד על יחסי יהודים-קתולים. העם היהודי בתפוצות רואה ביחסים אלה אבן בחן לקדום יחסי יהודים קתולים. העדר יחסים בין הותיקאן למדינת ישראל נתפס ע"י העם היהודי כסירוב הכנסיה הקתולית להכיר בעיקרי זהותו. הותיקאן במדינותו זו ממשיך להזין אשליות בקרב פנטים וקיצוניים אשר רואים בישראל ישות זרה וחולפת. לדעתנו האפיפיור יכול לתרום לקדום השלום ולדו-קיום בין יהודים, נוצרים ומוסלמים ע"י הקמת יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל.

- 2 -

3. כאמור אין לותיקאן מדיניות כתובה ומוצהרת ביחס לישראל אולם בהתבטאויות ונאומים של אישים ותיקאנים מועלים טיעונים וסיבות אשר בגללן אין הותיקאן מוכן לקשור קשרים דיפלומטיים עם ישראל. להלן הטיעונים והתייחסותינו:
- א. עמיד מעמדה של ירושלים - הותיקאן דורש שמעמדה של ירושלים יקבע ע"י שלוש הדתות המונותאיסטיות ודורש ערבויות בינ"ל, שיויון זכויות לשלוש הקהילות הדתיות מונותאיסטיות הכוללות חופש פולחן, גישה חופשית למקומות הקדושים, הגנה על הזכויות והפריביליגיות אשר להן זכו קהילות אלה בעבר במסגרת השמירה התרבותית וההסטורית של עיר הקודש. כמו כן דורש הותיקאן ערבויות בינ"ל לשלוש הקהילות הדתיות כך שיוכלו להתקיים ולחיות בשלום בהמשכם בפעילויותיהן הדתיות, התרבותיות, האזרחיות והכלכליות.
- לזאת יש לאמר שישראל התחייבה באפן הברור ביותר לשמור ולכבד את המקומות הקדושים לכל הדתות והרקורד בענין זה מדבר בעד עצמו. יתרה מזאת, מדינות רבות כולל ארה"ב מחזיקות בדיעות שונות מאלה של ישראל בענין מעמדה של ירושלים ולמרות זאת מקיימות יחסים דיפלומטיים מלאים.
- ב. פלשתינאים - הטענה היא שאין לקיים יחסים דיפלומטיים כל עוד לא תיפתר הבעייה הפלשתינאית.
- בנושא זה יש להבהיר שקיום יחסים יאפשר לותיקאן להיות צד התורם ומקדם את השלום.
- ג. סכסוך גבולות בין ישראל לשכנותיה - הטענה היא שיחסים בין שתי המדינות יתכנו רק לאחר שיסתיים הסכסוך וגבולותיה של ישראל יקבעו סופית.
- כאן יש להדגיש - שהעובדה שאין גבולות מוסכמים וסופיים למדינת ישראל אינה מפריעה למדינות רבות אחרות לקיים יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל. יתירה מזאת, נימוק זה לא הפריע לכס הקדוש לקיים יחסים עם מדינות אחרות אשר להן סכסוך גבול עם שכנותיהן.

- 3 -

ד. חשש למיעוטים נוצריים בארצות האיסלאם - הטענה שיחסים עם ישראל יביאו לאיום על המיעוטים הנוצריים במדינות האיסלאם, מבוססת על פחד מפרז מצד הותיקאן.

צריך לציין שמן הדין לומר לותיקאן שיפסיקו להעלות טענה זו כי אפילו הערבים אינם מעלים אותה כי בזאת הם עצמם הופכים את הנוצרים לבני ערובה.

4. מצ"ב כהשלמה:

א. מאמרו של CLIFFORD LONGLEY שהתפרסם ב"טיימס" ב-18/3/89.

ב. כתבה על הרצאתו של ד"ר מינרבי שהתפרסמה ב-BALTIMORE JEWISH TIMES.

ג. מכתב ביוזמת חבר הקונגרס פיהן בחתימת 30 חברי קונגרס אל נציג הותיקאן בושינגטון הקורא להכרת הותיקאן בישראל ולכינון יחסים דיפלומטיים מלאים עימה.

ב ב ר כ ה,
מידד מדינה

העתק: ארופה 1.